

A HONVÉDELMI NEVELÉS ALAPJAI

(Budapest, Zrínyi Katonai Kiadó, 1973., 234 p.)

Ez a sokak által olvasott könyv a Zrínyi Katonai Kiadó gondozásában immár második kiadásban látott napvilágot. Népszerűségének egyik oka, hogy a mű szerzői első ízben adnak hű képet a hazánkban folyó honvédelmi nevelés céljáról, társadalmi szükségességéről, elvi-elméleti alapjairól, gyakorlati megvalósításának módszeréről és más, e témát érintő fontos kérdésekről.

Noha a honvédelmi nevelést illetően hosszabb-rövidebb tanulmány és cikk jelent már meg, mégis hézagpótlónak tekinthetjük e munkát, mivel a szerzők az elmúlt évek során felhalmozódott hazai és nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe véve a honvédelmi nevelés átfogó igényű kimunkálására vállalkoztak. Minthogy a szóban forgó téma tapasztalatait a könyv írói nem egyszerűen csak összegezték, hanem több vonatkozásban új ismereteket is adtak, ezért a könyvet túlzás nélkül nevezhetjük úttörő jellegűnek is.

Bizonyos szintű honvédelmi nevelés már jó néhány éve folyik hazánkban, de a honvédelmi nevelés összefüggő kialakítása, tervszerű megindítása, az elvek és célok meghatározása, e munkát végző szervezetek kiépítése és feladataik körvonalazása csak a hatvanas évek közepén — pontosabban a Politikai Bizottság 1964. április 28-i határozata alapján bontakozott ki igazán. Hogy miként történt mindez, azt pontosan, az eseményeket sokoldalúan elemelve mutatja be a szerzői kollektíva, mely szinte a kezdeti lépésektől részese volt — és ma is az — e nagy jelentőségű munkának. Igaz, hogy a könyv szerzők neveihez kötődik, valójában mégis azoknak a politikai, társadalmi és katonai szerveknek az erőfeszítéseként született meg, amelyek elsősorban felelősei az egész társadalom honvédelemre való felkészítéséért.

A szerzők — pártunk katonapolitikájának megfelelően — az alábbi kérdésekre adnak választ: Miért van szükség az egész társadalmat átfogó honvédelmi nevelő-felkészítő munkára? Mi a tartalma, lényege a honvédelmi nevelő-felkészítő tevékenységnek? Mi a különbség a szocialista haza védelmét

szolgáló készenlét és a kizsákmányoló osztálytársadalmak államának védelmét szolgáló „honvédelem” között?

Ezek a kérdések nagyon sok embert érdekelnek, különösen az utóbbi probléma, egyrészt azért, mert látszatra — a burzsoá propaganda „jóvoltából” — a tömegek szemében nincs különbség a kettő között. Másrészt azért, mert mi a szocialista haza védelmére való felkészítést (természetesen differenciáltan) már egészen fiatal kortól, az úttörő kortól fokozatosan végezzük, egészen a katonai kötelezettség felső határáig.

A mű jellegéből, témájának fontosságából eredően szinte ellenállhatatlan a kísértés, hogy a recenzor szabadon ne engedje tollát, és ne részletezze azokat a fontos tudnivalókat, amelyeket a könyv oly gondosan részletez. A szűkre szabott keretek miatt azonban csak utalhatunk az egyes fejezetek tartalmára. Az első fejezet szerzői például a fent említett miért kérdésekre adják meg a választ! Ezzel mintegy megalapozzák a tanulmány további fejezeteinek gyakorlati bemutatását, elemzését.

A második fejezet szerzője átfogó képet ad a különböző szintű iskolai oktatás rendszerében folyó tervszerű honvédelmi nevelés gyakorlati tapasztalatairól, mikéntjéről és feladatairól.

A következő tanulmány írója alapos és mindenre kiterjedő részletességgel taglalja az ifjúsági mozgalom keretében — az úttörő szervezetben, a KISZ-ben és az „Ifjú Gárdá”-ban — folyó szakszerű és módszerében változatos honvédelmi nevelőmunkát.

A negyedik dolgozat a Magyar Honvédelmi Szövetség (MHSZ) nevelőmunkáját ismerteti. Ebből az írásból kitűnik, hogy a szövetség az egész országot behálózó klubok rendszere és anyagi-technikai lehetőségei révén, milyen sokrétű elméleti és szakmai nevelőmunkát végez. Kiváltképpen érdekesek azok a részek, amelyek a katonai elő- és utóképzés kérdéseivel foglalkoznak.

Az ötödik írás a tömegkommunikációs eszközök honvédelmi nevelőmunkájának eddigi tapasztalatait elemzi. Rávilágít azokra a még ki nem használt lehetőségekre és tartalékokra,